

Δημήτρης Αρμάος (1959-31.5.2015)

Ο φίλος που βιάστηκε να περάσει "απέναντι"

Ο Δημήτρης Αρμάος (γεννημένος στην Άμφισσα το 1959), που πέθανε χτες, μπορεί να μην ήταν γνωστός στο ευρύτερο αναγνωστικό κοινό, όμως ήταν ένας ξεχωριστός άνθρωπος των γραμμάτων, που με τον πρόωρο θάνατό του καταγράφουν μια σημαντική απώλεια. Φιλολόγος (δρ. Φ. 2004) με σπάνια μόρφωση και καλλιέργεια, ενδιαφερόταν πρωτίστως για τη θεωρία και την ερμηνεία της λογοτεχνίας, την κριτική και την εκδοτική των κειμένων, την πρόσληψη και τη διδασκαλία τους (δημοσιεύσεις από το 1978 κ.εξ.). Υπήρξε επίσης επί δεκαετίες εξαιρετικός επιμελητής εκδόσεων, από τους καλύτερους που διέθετε η χώρα.

Η εργογραφία του, όπως καταγράφεται στη βάση δεδομένων της BIBLIONET, είναι εντυπωσιακή:

Τίτλοι στη βάση Βιβλιονέτ

- (2011) *Η ομιλούσα κεφαλή στην έξοδο του ορφικού μύθου*, Gutenberg - Γιώργος & Κώστας Δαρδανός
- (2009) *Βίαιες εντυπώσεις των ετών 1975-2007*, Ύψιλον

Συμμετοχή σε συλλογικά έργα

- (2010) *Σελίδες στην οθόνη ή σε χαρτί*, Gutenberg - Γιώργος & Κώστας Δαρδανός
- (2007) *Ευκαρπίας έπαινος*, Πορεία
- (2006) *Καβάφεια 2005*, Τυπωθήτω [εισήγηση]

Μεταφράσεις

- (2004) Dante Alighieri, 1265-1321, *Η επιστολή στον Cangrande*, Ίνδικτος [μετάφραση, επιμέλεια σειράς]
- (2003) Agamben, Giorgio, *Χρόνος και ιστορία*, Ίνδικτος [μετάφραση, επιμέλεια σειράς]

Λοιποί τίτλοι

- (2010) Συλλογικό έργο, *Καβάφεια 2007: Αφιέρωμα στον Κορνήλιο Καστοριάδη στοχαστή της αυτονομίας*, Σύγχρονη Δελφική Αμφικτυονία [επιμέλεια]
- (2008) Συλλογικό έργο, *Καβάφεια 2006: Αφιέρωμα στον φιλόσοφο Κώστα Παπαϊωάννου*, Σύγχρονη Δελφική Αμφικτυονία [επιμέλεια]
- (2008) Pascal, Blaise, *Σκέψεις*, Εκδόσεις Καστανιώτη [επιμέλεια]
- (2007) Robinson, Andrew, *Ιστορία της γραφής*, Polaris [επιμέλεια]
- (2007) Bloom, Harold, 1930-, *Ο δυτικός κανόνας*, Gutenberg - Γιώργος & Κώστας Δαρδανός [επιμέλεια]
- (2007) Πολυχρονάκης, Δημήτρης, *Όψεις της ρομαντικής ειρωνείας*, Ίνδικτος [επιμέλεια σειράς]
- (2006) Stringer, Chris, *Homo*, Polaris [επιμέλεια]
- (2006) Heidegger, Martin, 1889-1976, *Η τέχνη και ο χώρος*, Ίνδικτος [επιμέλεια σειράς]
- (2006) Παυλοστάθης, Τάκης, *Ποιήματα και πεζά 1964-1999*, Νεφέλη [επιμέλεια]
- (2005) Χριστοδούλου, Αθανάσιος Κ., *Ο αιχμάλωτος βασιλιάς*, Ίνδικτος [επιμέλεια σειράς]
- (2005) Valéry, Paul, 1871-1945, *Ο άνθρωπος και το κοχύλι*, Ίνδικτος [επιμέλεια σειράς]
- (2005) Gide, André, 1869-1951, *Όσκαρ Γουάιλντ*, Ίνδικτος [επιμέλεια, επιμέλεια σειράς]
- (2004) Λογοθέτης, Ηρακλής Δ., *Η δωρεά και το πλήγμα*, Ίνδικτος [επιμέλεια σειράς]
- (2004) Beckett, Samuel, 1906-1989, *Ποιήματα συνοδευόμενα από σαχλοκουβέντες*, Ερατώ [επιμέλεια]
- (2003) Συλλογικό έργο, *Για τον Νίτσε*, Ίνδικτος [επιμέλεια σειράς]
- (2003) Χριστινίδης, Ανδρέας, *Εχθρότητα και προκατάληψη*, Ίνδικτος [επιμέλεια σειράς]
- (2003) Όμηρος, *Ιλιάδα*, Μαΐστρος [επιμέλεια]
- (2000) Pascal, Blaise, *Σκέψεις*, Εκδόσεις Καστανιώτη [επιμέλεια]
- (1999) Jacq, Christian, *Η δολοφονημένη πυραμίδα*, Δαρδανός Χρήστος Ε. [επιμέλεια]
- (1998) Σιαφλέκης, Ζαχαρίας Ι., *Η εύθραυστη αλήθεια*, Gutenberg - Γιώργος & Κώστας Δαρδανός [επιμέλεια σειράς]
- (1998) Headington, Christopher, *Ιστορία της δυτικής μουσικής*, Gutenberg - Γιώργος & Κώστας Δαρδανός [επιμέλεια σειράς]
- (1998) Ραϊζης, Μάριος Βύρων, *Οι μεταφυσικοί ποιητές της Αγγλίας*, Gutenberg - Γιώργος & Κώστας Δαρδανός [επιμέλεια σειράς]
- (1997) Κάλας, Νικόλαος, 1907-1988, *Εστίες πυρκαγιάς*, Gutenberg - Γιώργος & Κώστας Δαρδανός [επιμέλεια σειράς]
- (1997) Headington, Christopher, *Ιστορία της δυτικής μουσικής*, Gutenberg - Γιώργος & Κώστας Δαρδανός [επιμέλεια σειράς]
- (1996) Frye, Northrop, 1912-1991, *Ανατομία της κριτικής*, Gutenberg - Γιώργος & Κώστας Δαρδανός [επιμέλεια σειράς]

(1993) Σταμέλος, Δημήτρης, *Νεοελληνική λαϊκή τέχνη*, Gutenberg - Γιώργος & Κώστας Δαρδανός [επιμέλεια σειράς]

Βιβλιογραφική εμφάνιση

Κριτικογραφία

Κεντώντας και συρράπτοντας τον χρόνο [[Ελένη Κεφάλαι](#), *Χρονογραφία*], Περιοδικό "Poetix", τχ. 12, Φθινόπωρο 2014-Χειμώνας 2015

Errant ή flâneur και όχι itinérant ή ambulat [[Γιάννης Πατίλης](#), *Μικρός Τύπος: Το λογοτεχνικό περιοδικό*], Περιοδικό "Νέο Πλανόδιον", τχ. 2, Καλοκαίρι 2014

Έμιλι Ντίκινσον: στα όρια «κλασικού» και «μοντέρνου», "The Athens Review of [BOOKS](#)", τχ. 41, Ιούνιος 2013

«Βέρα»: Ανθεκτικά διλήμματα [[Όσκαρ Ουάιλντ](#), *Βέρα η μηδενίστρια*], "Η Αυγή", 16.10.2012

Η σύγκρουση ομάδας και ατόμου [[Farhad Dalal](#), *Η ομαδική ανάλυση μετά τον S. H. Foulkes*], "Η Καθημερινή"/ "Τέχνες και Γράμματα", 25.4.2010

Αξιώθηκα να τον γνωρίσω το 1983, στο φιλόξενο σπίτι του Ξενοφώντα Μπρουτζάκη, τότε στα Εξάρχεια. (Συχνά στη συντροφιά ήταν και ο Αντρέας Ροδίτης, που μετά από χρόνια τον είδα παρουσιαστή τηλεοπτικών εκπομπών.) Λιγότερο μιλούσα και περισσότερο άκουγα τους δυο τους, τον Αρμάο και τον Μπρουτζάκη, να συζητούν (με γνώσεις που μου προκαλούσαν δέος και θαυμασμό) για συγγραφείς (και για βιβλία) που δεν ήξερα καλά ή και αγνοούσα εντελώς ή για πτυχές του έργου τους που δεν με είχαν απασχολήσει ποτέ.

Όταν, μετά από τέσσερα χρόνια, αποφάσισα να βγάλω το *Εντευκτήριο*, ήταν αυτονόητο πως θα επιδίωκα τη συνεργασία τους. Ο Αρμάος προίκισε το πρώτο τεύχος με δύο κείμενα: Το ένα («Ένα τοπίο in progress. Οι παρεκκλίσεις της μέθης και η μέθη των παρεκκλίσεων»), κριτική δύο βιβλίων· το ένα του Σωτήρη Τριβυζά (*Κίβδηλο φεγγάρι*), το άλλο του Κωστή Παπαγιώργη (*Περί μέθης*). Το δεύτερο κείμενο, με το ψευδώνυμο Φάμπιο ντελ Καβάλλο και υπό τον τίτλο «Ποιος θυμάται τον Nivasio Dolcemare», αναφερόταν στον Αλμπέρτο Σαβίνιο και στον Τζουζέπε Τομάζι ντι Λαμπεντούζα.

Συνεργασίες του δημοσιεύτηκαν επίσης στο τχ. 3 (1988), μ' ένα κείμενο για τον Ζήσιμο Λορεντζάτο, και στο τχ. 6 (1989), μ' ένα ομοιοκατάληκτο ποίημα.

Δημήτρης Ἀρμάος
ΕΞΟΔΟΣ ΜΕ ΛΙΓΑ ΚΥΒΙΚΑ

Φυλάξου, γιατί παίρνει χρώμα ή γύρω φύση·
σά μεγαθήριο σ' έχει ή εξέγερση πλευρίσει...

Σιγή: πετάει ένα πουλί· σφυρίζει ένα βαπόρι·
καί τώρα ακούγονται σκυλιά και μισθοφόροι –

ζυγώνουν, έρχονται νά σπείρουνε τόν τρόμο!

Γῆ ταραγμένη από σκιρτήματα θανάτου,
κάμπος πλατύς πού φαρμακῶσαν τά νερά του,

γκριζαρισμένα από τό θειάφι και τό νέφτι
μιάς ἄστοργης βροχῆς κακοῦ, πού ἴδες νά πέφτει

έδῶ χαιρέκακα σταλμένη από τό νόμο.

Μ' ἄλικο φίλτρο τραηγμένα σέ κοιτᾶνε
πρόσωπα ἀσάλευτα, καθώς –μικρέ λαοπλάνε–

χάνεσαι μέσα στή θεόρατη νεφέλη·
καί μία πομπή τά λάβαρά της ὑποστέλλει,

θωρώντας σε: δεντρί φτενό για τό λοτόμο.

Θεέ τῆς ἀνυπακοῆς, σ' ἄγνωστο δρόμο,

μ' ἀπανωτές ἐκρήξεις καταμήκος τῆς ἀσφάλτου,
πρόσταξε «Χίλια!» στό λευκόχρυσο πεντάλ του.

1985

Το ποίημα του Δημήτρη Αρμάου που δημοσιεύτηκε στο τεύχος 6
του Εντευκτηρίου

Μεσολαβεί ένα κενό επτά χρόνων (!), καθώς οι βιοποριστικές ανάγκες είχαν περιορίσει ασφυκτικά τον χρόνο του, και επανεμφανίζεται στο τεύχος 37/1 (1996), με τη σπονδυλωτή ποιητική σύνθεση «Ηθογραφία» (την οποία μάλιστα αφιερώνει *του Γιώργου για τη ρεμπέτικη του συμβουλή* – του είχα πει, κάποια στιγμή, πως όταν ήμουν εντελώς άκεφος ή σεκλετισμένος άκουγα ρεμπέτικα και βαριά λαϊκά...)

Σε ακόμη πιο προσωπικό επίπεδο, δεν θα ξεχάσω ποτέ πως επειδή ήμουν προβληματισμένος για το αν έπρεπε να εκδώσω μερικά μικρά πεζά που είχα γράψει, έσπευσε μέσα σε μικρό χρονικό διάστημα να μου στείλει –για να με ενθαρρύνει εμπράκτως– δύο χειροποίητα αντίτυπα του βιβλίου μου.

Στη σύντοφο της ζωής του Ζωή Μπέλλα και στους λοιπούς οικείους εκφράζω τα πιο θερμά μου συλλυπητήρια.

Γιώργος Κορδομενίδης